

Ar gaismu un ticību lai Jūsu mājās
atnāk Ziemassvētki,
ar laimi un panākumiem jaunais 2004. gads!

Saira Lode-Freiberga

Vaira Viķe-Freiberga,
Latvijas Valsts prezidente

* * * * *
Pasaule ir maza, ja uz to skatās.
Pasaule ir liela, ja tajā dzīvo.

(J. Rubenis)

Ziemassvētki ir gaišs un kluss laiks. Tie ir sirds
svētki, kad pierimst ikdienas gaitas, kad uz mirkli ap-
stājamiem pārdomās un svinīgā mierā, kad domām
patiesi ir spēks.

Lai visas gaišās domas un vēlējumi, kurus izteik-
siet un uzklūsiet Ziemassvētkos, rod piepildījumu!

Nākamajā gadā centīsimies pasaulē ap mums
ieraudzīt un sajūst labo! Mācīsimies to saskaņot kat-
ru dienu. Lielākā dāvana, ko cilvēks var dāvat sev un
citiem, ir prieks par pasauli, kurā dzīvojam, un kuru
visi kopā veidojam.

Einars Repše

Ministru prezidents
Einars Repše

Kā malkas pagalītes kārtīga saimnieka mājās, lai
rindojas mūsu paveiktie darbi, sasildot ikvienu un
palīdzot ikvienam, kam klājas grūti!
Priecīgus Ziemassvētkus un laimīgu Jauno gadu!

Ingrīda Ūdre

Ingrīda Ūdre,
LR 8. Saeimas priekšsēdētāja

* * * * *
Kristus ir mūsu Miers (Ef 2, 14)

Ik gadus sagaidot un svinot Kristus Dzimšanas
piemiņu, mēs arvien no jauna mēģinām tuvoties
lielajam noslēpumam, kurā Dievs ir tapis līdzīgs
mums «visās lietās, tikai bez grēka» (Ebr 4, 15).

Kristus ir ieradies kā Glābējs mūsu sašķeltajā un
nemiera plosītajā pasaulē. Viņa Evaņģēlijs ir tā
priecīgā ziņa, kas dod jaunu cerību būt atbrīvotiem
no grēka, no nežinības, no bailēm un iekšējā nemiera,
tomēr ar noteikumu, ja ticībā un mīlestībā Viņam
sekojam. «Mācieties no Manis... un jūs atradīsit
mieru savām dvēselēm» (Mt 11, 29).

Brīnīšķi ir tas, ka Dievs ir ieradies kā mazs Bērns
un ir izaudzis ģimenē. Ar to Viņš ģimeni ir cēlis
godā, ir svētījis šo sabiedrības pamatstūni un tās lo-
cekļu savstarpējo mīlestību — pretstatā mūsdienu
destruktīvajām tendencēm.

«Es jums sludinu lielu prieku», saka eņģelis, vēstījot
par Pestītāja dzimšanu.

Gadskārtējo reizi sveicot ticīgos Kristus Dzimšanas
svētkos, novēlu visiem plašāk atvērt savas sirdis
Kristum, saskatot Viņu it īpaši savos līdzcilvēkos.

Lai Kristus ir mūsu Prieks, Cerība un Miers!

Romas katoļu Baznīcas
arhibīskaps metropolīts
† Kardināls Jānis Pujats

No mūsmājām uz jūsmājām

laimes sajūtu
jūsu prātos,
jūsu mājā,
jūsu sirdīs
Ziemassvētkos sūta
tavs «NOVADNIEKS»

Daudz gaišu dienu gaidīt un sveikt,
Daudz mīlu vārdu dzirdēt un teikt!

Ziemassvētku gaismu un
cerību katrā sirdī!

Lai pietiek izturības, veselības un
spēka Jaunajā gadā!

Lai veiksmē ir ar Jums un
sasniegtais liek meklēt arvien
jaunas virsotnes!

Preiļu rajona padome

Ziemassvētkos cilvēcei piedzimst
gaisma,

Kas nes sevī liksmi, labestību un
ticību.

Lai šī gaisma staro mūsu visu sirdīs,
Uzturēdama mieru un saskaņu!

Novēlam gaišus Ziemassvētkus un
baltām domām un labiem darbiem
svētītu Jauno gadu!

Valsts ieņēmuma dienesta
Latgales reģionālās iestādes vārdā
direktore Vanda Gurkovska

Ar gaišām domām
Ziemassvētki nāk,

Lai tumsas kupenas
Mēs izbrīst spētu,

Lai saprastu –
Vien labestība māk

Ar sauli sirdī
Piestarot un sēt.

Lai jums, Preiļu novada un visu
pārējo reģionu iedzīvotāji,
Ziemassvētku miers un klusums
dod spēku visu cerību un domu
piepildījumam Jaunajā gadā!

Preiļu novada dome

Nāk un mainās gads pēc gada,
Laudis ar.

Paliek tas, ko viņi rada, —
Paliek jūra, paliek zeme –
Nepazūd.

Ir tik labi uz šīs zemes brīdī būt.
Priecīgus Ziemassvētkus!

Lai laimīgs un piepildīts
nākošais gads!
Vārkavas pagasta padome

Caur gaišām domām katrs kļuvis
tirāks,

Un sirdī balts aug Ziemassvētku
prieks.

Baltus Ziemassvētkus un gaismas
pilnu Jauno 2004. gadu visiem
pagasta iedzīvotājiem novēl
Rušonas pagasta padome!

Lai gaiši sapņi piepildās
Un sniega takās nemaldās.

Lai sirdī zvaigžņu lietus līst
Un iecerētais atdzīvojas īstis!

K. Skalbe

Vārkavas novada dome saviem
iedzīvotājiem novēl gaišus un
priecīgus Ziemassvētkus,
veiksmīgu Jauno 2004. gadu!

Lai Jaunajā gadā Jums izdodas
realizēt skaistākos sapņus
un drosmīgākās idejas.

Lai nekad nepietrūkst lietas,
ko nevar nopirkt par naudu –
mīlestība, satiecība, veselība,
līdzcilvēku sapratne un cieņa!

Vārkavas novada dome

Viens zelta stars

No zvaigžņu spīta

Mums katram tieši sirdī krīt.

Jo tieši sirdī ir tā vieta,

Kur Ziemassvētku brīnums mīt.

L. Vāczemnieks

Cienījamie Līvānu novada
iedzīvotāji!

Lai zaļš egles zars un balta sveces
liesma Ziemassvētkos ienes
mīlestības siltumu, satiecību,
labklājību katrā ģimenē!

Lai Jaunajā gadā ikvienam no Jums
izdodas iemantot vairāk miera,
pārliecības par nākotni un stipru
ticību labām pārmaiņām.

Līvānu novada dome

Mirgo sveču liesmiņas siltas
Ziemassvētki un Jaunais gads klāt:

Un mēs ejam pa cerību tiltu
Gadam nākamam spožumu krāt.

K. Apšukrūma

Stabulnieku pagasta
iedzīvotājiem

Lai 2004. gadā blakus ražīgam
darbam ir priecīgi atelpas brīži.

Labu veselību un panākumiem
bagātu Jauno gadu vēl
Stabulnieku pagasta padome.

Ziemassvētku zvaigzne
Lai pār visiem mirdz;

Miers lai ir virs zemes,
Miers iekš katras sirds.

Priecīgus Ziemassvētkus un
laimīgu 2004. gadu
saviem klientiem novēl

SIA «Kārlis Viens» kolektīvs!

ERGO

Apdrošināšana

Lai Jums silti un mīļi
Ziemassvētki! Drošību un
veselību Jaunajā gadā!

Vienmēr laipni gaidīti Preiļos,
Brīvības ielā 76 (blakus CSDD),
tālr. 5307038.

Lai gaismas straumei
sirdij tecēt cauri. –
tam brīnumam, ko
Ziemassvētki nes,
no mīlestības silto
vārdu auras,
lai atkal sasilst
mūsu dvēseles!

(K. Apšukrūma)

Lai piepildās Ziemassvētku sapņi,
lai sirdī mājā prieks par visu jauko
šai pasaulē, lai īstenojas
ieceres Jaunajā gadā!

Saunas pagasta padome

Hansabanka

NACIONĀLĀS ZINĀS

Eiropas cilvēks Latvijā – Māris Verpakovskis

Par 2003. gada Eiropas cilvēku Latvijā atzīts Latvijas futbola valstsvienības uzbrucējs Māris Verpakovskis.

Nākamgad prognozē 7% iekšzemes kopprodukta pieaugumu

«Economistu apvienība 2010» prognozē, ka iekšzemes kopprodukta pieaugums salīdzinot ar 2004. gadu būs 7%, ziņo BNS.

Valdība, izstrādājot nākamā gada budžetu, vadīs no prognozējamā iekšzemes kopprodukta pieauguma 6% apmērā.

Latvijā novembrī otra augstākā inflācija

Starp visām Eiropas Savienības kandidatvalstīm Latvijā novembrī, patēriņa cenām kāpjot par 0,5%, bijusi otra augstākā inflācija, liecina «Eurostat» dati.

Gada laikā kopumā Latvijā patēriņa cenas ir kāpušas par 3,7%, bet visaugstākā inflācija bijusi Slovēnijā – 10,2%.

Izturīgais Jelgavas dzērājs

Pazīstamās britu ziņu aģentūras BBC NEWS uzmanības lokā nonākusi informācija par 40 gadus veco jelgavnieku Igoru, kurš izdzīvojis par spīti tam, ka viņa asinis mediķi konstatēja 7,22 promiles alkohola.

Sinoptiķi sola drēgnus un drūmus Ziemassvētkus

Biezu sniega kārtu Ziemassvētkos sinoptiķi nesola, pagaidām sniega vietā no debesīm nāks slapjdraņķis. Gaišs gan kļūšot aukstāks, trešdienas naktī Vidzemē un Latgalē pat minus 13 grādi.

Sagatavoja L. Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekšī, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālrunis: 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei).

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana).

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

DER ZINĀT

Kredītprocentu likmes, naudas tirgus indeksi

Laikraksts «Novadnieks» turpina uzsākt jaunu rakstu sēriju, kas fokusējas uz notiekošajām saimnieciskajām aktivitātēm gan Latvijā, gan Preiļu rajonā, apskatot ekonomiskos un biznesa vadības procesus.

Sekundārā naudas tirgū aizņēmuma procentu likmju lielumam un formai ir liela nozīme patērētāju pieprasījumam pēc komercbanku piedāvājumiem.

Atgriežoties pie procentu likmju raksturojuma — banku praksē tiek lietotas divas aizņēmuma procentu klasifikācijas formas: fiksētā un peldošā.

Jebkuras komercdarbības galvenais mērķis ir gūt peļņu. Komerccbankas šajā ziņā nav izņēmums un koncentrējas katrā kredīta piešķiršanas darījumā.

Fiksētā procentu likme tiek

definēta uz noteiktu termiņu, kas tiek atrunāts aizdevuma līgumā. Šajā laikā likme ir nemainīga, bet pēc termiņa noteikuma tā tiek pārskatīta un noteikta atkārtoti.

LIBOR un RIGIBOR ir naudas tirgus koeficienti, kas raksturo vidējās starpbanku kredītlīkmes attiecīgajā brīdī. RIGIBOR ir nacionālās valūtas — lata starpbanku kredītu procentu likme, kuru aprēķina Latvijas Banka.

mesta, un no atlikušajām aprēķina vidējo aritmētisko procentu likmi. Naudas tirgus koeficienta noteikšanā Unibankas darījumos nosaka un pielieto UNIBOR likmi, kuru nosaka pati banka.

Peldošā procentu likme sastāv no divām daļām — fiksētās un mainīgās (LIBOR, RIGIBOR). Fiksētā daļa tiek nosaukta vienu reizi un darbojas līdz aizņēmuma līguma darbības termiņa beigām.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdz griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālrunis: 5307056.

«Dzīve visur ir dzīve, un būt cilvēkam cilvēku vidū — tas ir pats galvenais.»

F. Dostojevskis

pārskatīta — parasti reizi 3 vai 6 mēnešos. Līdz ar to, protams, pastāv iespēja, ka laika gaitā mainīgā likme nebūs tāda pati kā līguma darbības sākumposmā.

Nākamajā reizē par banku kredītu piedāvājumu izmaksām un vidēja statistiskā kredītnēmēja — privātpersonu raksturojums.

M.sc.soc. Arie Ēlš. aris.elsts@novadnieks.lv

P.S. Gada izskaņā gribētu jums pateikties par pozitīvajām atsauksmēm un interesītiem par maniem veidotajiem materiāliem.

Svētītus Ziemassvētkus un ražīgu jauno 2004. gadu!

Kāpēc jūs lasāt «Novadnieku» un kas tajā visvairāk piesaista?

JĀNIS PASTARS, Unibankas Preiļu filiāles pārvaldnieks.

— Esmu «Novadnieka» lasītājs jau vairākus gadus. Esmu, tā ir sava rajona avīze un arī paliks kopā ar vietējiem iedzīvotājiem.

Vienmēr ar apbrīnu uztveru avīzēs žurnālistu darbu. Avīzes veidotāju skaita ziņā nelielais kolektīvs prot un spēj aptvert visas tēmas.

INĀRA KALVĀNE, AKB «Baltijas Transzītu banka» Livānu filiāles direktore.

— Ir ļoti patīkami lasīt par mūsu rajonu kādā no centrālajiem preses izdevumiem, tomēr «Novadnieks», manuprāt, ir vienīgais informācijas avots, no kura divas reizes nedēļā ir iespēja tik daudz un vispusīgi uzzināt par notikumiem mūsu novadā.

«Novadnieku» bankas telpās novietojam klientiem pieejamā vietā. Esmu novērojuši, ka daudzi cilvēki izmanto iespēju pārskatīt un palasīt to.

EVĢĒNIJA LEONOVIČA, Hipotēku bankas Preiļu nodaļas vadītāja.

— Mani interesē dzīve dzimtajā pusē, savā pagastā, savā rajonā. Ikdienu darba es bieži tiekos ar avīzes «Novadnieks» žurnālistiem, augstu vērtēju viņu profesionalitāti.

Vēlētos, lai būtu kāda lappuse, kurā būtu izlasāmi padomi kulinārijā un māsainiecībā.

ELITA JERMOLAJEVA, Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāja.

— Liekas, «Novadniekā» var atrast visu nepieciešamo informāciju — gan par valsts aktualitātēm, gan vietējiem notikumiem.

Svētīga ir ideja apbraukāt rajona nomaļos, raksti par invalīdu ikdienu. Sabiedrībai ir jāziņo patiesība par šo cilvēku stāvokli.

Ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu iegūst grāmatas

Piedaloties Kultūrkapitāla fonda projektā «Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām», 2003. gadā Pelēču bibliotēka ieguva savā īpašumā 77 grāmatas par 224 latiem. Tika saņemta gan daiļliteratūra, gan vārdnīcas, enciklopēdijas un cita nozaru literatūra. Tas bija liels finansālais atbalsts pagasta bibliotēkai, deva iespēju piedalīties projektos un papildināt bibliotēkas resursu krājumus ar jaunāko oriģinālliteratūru, nozaru literatūru un latgališu literatūru.

Bibliotēka tagad vairs nav tikai vieta, kur apmaiņīt grāmatas. Bibliotēka ir ceļš uz izglītību, informāciju, kultūru, saturīgu brīvā laika pavadīšanu. Lai to visu sasniegtu, nemitīgi jāpapildina bibliotēkas krājumi, jāizmanto visas iespējas, lai nodrošinātu ar jaunām grāmatām, žurnāliem un citu uzziņas literatūru dažādām vecuma grupām. Tādas iespējas arī piedāvāja Kultūrkapitāla fonds.

Divu gadu laikā Pelēču bibliotēka ir iesaistījies divos Kultūrkapitāla fonda projektos. Viens no tiem bija jau minētais projekts «Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām», bet otrs — bērnu literatūras centra organizētais bērnu lasīšanas veicināšanas projekts «Bērnu žūrija».

Ar katru gadu pieaug bērnu interese lasīt. Projekta «Bērnu žūrija» ietvaros saņemām 28 grāmatas četrām vecuma grupām: 1.-2. klasei, 3.-4. klasei, 5.-7. klasei un 8.-9. klasei, kā arī plakātus, uzlīmes un pildspalvas ar Bērnu žūrijas logo. Pelēču bibliotēkas 18 žūrijas eksperti lasīja grāmatas, diemžēl ne visiem pietika izturības un apņēmības izlasīt visas, seši eksperti līdz finišam netika. Toties pārējie bija citīgi lasītāji. Komisija, izvērtējot anketas, par labākajām atzina Līgas Štaģeres, Daira Štaģera, Edītes Šņepstes, Kristīnes Šņepstes, Madaras Ļaksas pārdomas un vērtējumus. Visas bērnu izlasītās grāmatas bibliotēkā veidos izstādi.

Visiem Pelēču bibliotēkas lasītājiem jaunajā gadā novēlu pārliecību tam, ko darāt, ticību tam, ko varat un apņēmību paveikt iecerēto, veselību, satību ģimenē. Lai jūsu cerības piepildās!

O.Podskočija,
Pelēču bibliotēkas vadītāja

PREIĻU NOVADA DOMĒ

Turpinājums. Sākums 20. decembra numurā.

Piešķir vienreizēju pabalstu

Pieņemts lēmums piešķirt Preiļu iedzīvotājam Artim Ūtinānam vienreizēju pabalstu 100 latu apmērā daļējai mācību maksas segšanai no novada domes sociālā dienesta budžeta līdzekļiem. Deputāti ņēma vērā to, ka Artis ir invalīds kopš dzimšanas.

Dzēsis nekustamā īpašuma nodokļa parādus

Sakarā ar to, ka zemes lietotāji miruši un zeme ieskaitīta valsts brīvo zemju fondā, nolemts dzēst nekustamā īpašuma nodokļa parādus Aizkalnes un Preiļu pagasta teritorijā, kur nodokļa parāda summas ir attiecīgi 58,45 un 144,81 lats.

Lemj par zemes piešķiršanu lietošanā

Novada domes deputāti izskatījuši 12 personu iesniegumus par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā ar izpirkšanas tiesībām no brīvajām valsts zemēm. Dažāda lieluma zemes gabali piešķirti Aizkalnes pagasta Apšiniekos, Pelečankā, Dublinieku un Jēgorišku ciemā, Babros, Kalvānos, Raipolē un Ivdrišos. Zemes gabaliem piešķirtais lietošanas mērķis ir lauksaimniecība.

Apstiprina apsekošanas kārtību

Domnieki izskatīja un apstiprināja Preiļu novada domes juridiskās daļas izstrādāto projektu «Kārtība, kādā Preiļu novada domes sociālais darbinieks veic ģimeņu apsekošanu». Tika ņemti vērā arī novada bāriņtiesas priekšlikumi. Šie noteikumi izstrādāti saskaņā ar Ministru kabineta attiecīgajiem noteikumiem par trūcīgo ģimeņu sociālās palīdzības pabalstu un trūcīgo ģimeņu materiālā stāvokļa novērtēšanu.

Labojums

Preiļu novada domes 16. decembra sēdē domnieki, izskatot jautājumu par jaunas automašīnas iegādi, laboja sagatavoto lēmumprojektu un vienbalsīgi nolēma, ka rīkos konkursu jauna automašīna iegādei uz lizinga. Tās būs sedans ar priekšējo piedziņu, ABS un kondicionieri, nevis limuzīnklases automobilis, kā bija teikts lēmumprojektā.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirillova

INFORMĀCIJA

Uzvara apsveikumu konkursā valsts mērogā

Latvijas bērnu zīmējumu konkursā «Sveicam prezidenti Ziemassvētkos!» Preiļu bērnu mūzikas un mākslas skolas mākslas nodaļas audzēknim VLADISLAVAM JEVDOKIMOVAM piešķirta pirmā vieta. Atzinīgi novērtēti arī Preiļu novada kultūras centra mākslas studijas «M» audzēknes BEĀTAS PETROVAS-KOLOSOVAS zīmētais apsveikums. Vladislavs piedalījās laureātu godināšanā Jaunpilī.

Kā atzina mākslas peda-

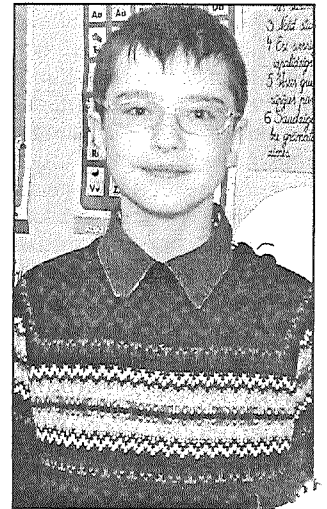
goģe Marianna Abricka, zīmējumu vērtēšanas komisija bijusi pārsteigta par Latvijas bērnu milzīgo atsaucību, piedaloties konkursā. Starp daudziem izciliem darbiem Preiļu bērnu zīmējumiem dota priekšroka tādēļ, ka perfekti ievēroti konkursa noteikumi, kuros bija prasība darbus izpildīt uz konkrētas firmas papīriem. Kvalitatīvi veiktais darbs un konkursa noteikumu ievērošana nesusi panākumus.

Tomēr arī preilieši izpelnījās pārmetumu, jo konkursam bija aizsūtījuši vairāk zi-

mējumu nekā noteiktos piecus.

● Preiļu 1. pamatskolas 4.c klases audzēknis Vladislavs Jevdokimovs apsveikumā Valsts prezidentei uzzīmējis svecīti ar skujiņām, sniegavīru un tagad jūtas priecīgs, ka viņa darbs vērtētājiem ir patīcis. Vladislavam padodas arī citi mācību priekšmeti, bet vislabāk patīkot dabas skatu zīmēšana.

Foto: M.Rukosujevs

Pateicas brīvprātīgajiem

Latvijas Brīvprātīgo centrs uz sarīkojumu Rīgā, Mencedorfa namā, aicināja aktīvākos brīvprātīgos sabiedrisko organizāciju palīgus no visas valsts. Arī Līvānu fonds «Baltā māja» jau vairākus gadus pēc kārtas uz šo sumināšanu izvirza savus atsaucīgākos palīgus. Šogad fondu pārstāvēja Biruta Mazure un Marija Kalniņa.

Abas brīvprātīgās fondā darbojas kopš 2002. gada. Savus pienākumus viņas veic ar lielu atbildības sajūtu, aktīvi iesaistās sabiedriskajā dzīvē.

Biruta Mazure vada līnijdeju nodarbības, bet Marija

Kalniņa sniedz konsultācijas pa bērnu un jauniešu uzticības telefonu.

Brīvprātīgo sarīkojumā tika pasniegti atzinības raksti par sabiedrības labā ieguldīto darbu, kā arī nelielas dāvanīņas. Sarīkojuma dalībnieki varēja noklausīties jauku džeza mūzikas koncertu.

Arī Līvānu fondā «Baltā māja» izveidojusies tradīcija katru gadu decembrī rīkot šāda veida pasākumu saviem brīvprātīgajiem un pateikties par ieguldīto darbu. Pašlaik fondā darbojas 128 brīvprātīgie, kuri veic dažāda rakstura darbus. Sarīkojuma cieņīgi noklausījās koncertu Ziemassvētku noskaņā, saņēma dāvanīņas, pacienājās ar svētku kļiņģeri.

● Līvānu fonda «Baltā māja» aktīvās brīvprātīgās palīdzes Marija Kalniņa (no kreisās) un Biruta Mazure Latvijas brīvprātīgo darbinieku tikšanās laikā Mencedorfa namā.

Noslēgusies akcija «Grāmata no sirds»

6000 grāmatu, 500 ziedotāji, — ar šādu rezultātu noslēdzās labdarības akcija «Grāmata no sirds», kuru organizēja Līvānu fonds «Baltā māja».

Akcijas rīkotāji pat nebija cerējuši uz tik plašu ieinteresētību un atbalstu. Tajā iesaistījās ne tikai Līvānu novada, bet arī Jersikas pagasta iedzīvotāji. Saiņus ar grāmatām nesa skolēni, pusmūža cilvēki un veci ļaudis. Pārsvār tā bija daiļliteratūra, bet pa starpām gadījās arī vārdnīcas un nozaru literatūra, izdevumi latviešu, krievu un angļu valodā.

Grāmatas vispirms nonāca savākšanas punktos, kas bija ierīkoti Pastariņa skolā, Sarkanā Krusta telpās un

«Baltajā mājā».

Saziedotās grāmatas tika sašķirotas atsevišķi pa valodām, atsevišķi atdalot bērnu grāmatas. Ar Preiļu un Jēkabpils rajona padomes sagādāto transportu dāvinātās grāmatas tika nogādātas to jaunajiem īpašniekiem. 2500 grāmatas aizvestas uz Jēkabpils cietumu. Pārējās nonāca pie Aglonas lauku slimnīcas pacientiem, Jēkabpils rajona Viesītes veco ļaužu pansionātā, Aglonas internātvēstules skolā un Rudzātu speciālajā internātskolā.

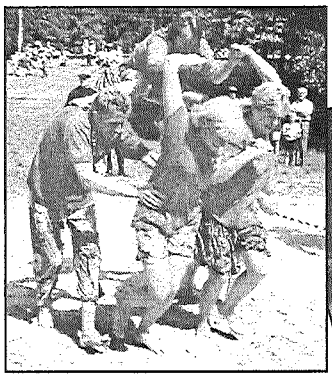
Ar savu līdzdalību akcijā «Grāmata no sirds» Līvānu novada un Jersikas pagasta iedzīvotāji sagādāja prieku daudziem citiem cilvēkiem.

Materiālus sagatavoja L.Rancāne

● Akcijā «Grāmata no sirds» ar dāvinājumiem piedalījās gan mazi, gan lieli Līvānu novada iedzīvotāji.

KOLEKTĪVS TUVPLĀNĀ

● 1999., 2000. un 2002. gada sporta spēlēs.

Ik dienu – ar laipnību un smaidu pret cilvēkiem

Ar lielu pārlicību uzdrošinot teikt, ka ēku Preiļos, A.Paulāna ielā 3a zina praktiski visi mūsu rajona pieaugušie iedzīvotāji. Kopš 1996. gada rudens šeit atrodas bezpeļņas organizācijas valsts akciju sabiedrības «Sociālās apdrošināšanas aģentūra» (VSAA) Preiļu filiāle.

Pašlaik te strādā 18 darbinieki, kuri gādā par to, lai visi Preiļu rajona iedzīvotāji saņemtu valsts noteiktos sociālās apdrošināšanas pakalpojumus: vecuma vai invalīditātes pensiju, maternitātes vai slimības pabalstu, atlīdzību par nelaimes negadījumu darbā vai slimību, kā arī apgādnieka pensiju, bezdarbnieka pabalstu un apbedīšanas pabalstu. Tas nozīmē, ka visdažādākajos dzīves brīžos katram no mums ir nācies lūgt padomu, konsultācijas un ikreiz saņemt izsmelošu atbildi, laipnu un sirsnīgu smaidu no simpātiskajām darbiniecēm, nemaz nepadomājot par to, ka ik dienas viņām nākas uz klausīt desmitiem cilvēku dzīvesstāstus, sniegt palīdzību, mierināt un iedrošināt.

Cilvēkiem jāizjūt labvēlīga attieksme

— No nākamā gada 1. janvāra saskaņā ar likumu par publiskajām aģentūrām mēs būsime Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Preiļu nodaļa. Ikdienas darbā un attiecībā pret klientiem šis lēmums nekādas pārmaiņas neienesīs, uzsākot stāstījumu par savu kolektīvu, skaidro Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Preiļu filiāles direktore **AĪJA NAGLINSKA**. — Darba funkcijas, pienākumi un atbildība pret cilvēkiem paliek tie paši. Tāpat kā visu laiku nemainīgi pretimnākoša ir bijusi un arī turpmāk būs mūsu attieksme pret klientiem.

Vairākus gadus VSAA Preiļu filiāle atradās ēkas trešajā stāvā, kas radīja neērtības pensionāriem, invalīdiem un māmiņām ar mazuliem ratiņos. Pagājušā gada nogalē tika panākta vienošanās par telpu maiņu, sākās remonts ēkas pirmajā stāvā. Kopš vasaras daudzie apmeklētāji, ierodoties kārtot sociālās apdrošināšanas jautājumus, priecājas par glīto, gaumīgi un moderni iekārtoto klientu zāli, par iespēju ar filiāles speciālistiem konfidencialus jautājumus pārrunāt atsevišķā sarunu telpā. Ierīkota ērta uzbrauktuve invalīdu ratiņiem, bet mazuliem, kuri atnākuši kopā ar savām māmiņām, iekārtots rotaļu stūrītis, kur var spēlēties, zīmēt un krāsot.

Klientu daļā – no asarām līdz smaidam

Ienākot pa durvīm, ikviens filiāles apmeklētājs nonāk klientu zālē – telpā, kur pilnīgi visos jautājumos, kas ir VSAA kompetencē, viņus uzklauza daļas vadītāja Daiga Jonāne un inspektore Zinaīda Adamoviča.

un Silvija Pumpure. Ik dienas aptuveni no 50 klientiem nākas uz klausīt simtiem jautājumu, katram apmeklētājam ir savs smagums uz sirds, savi prieki stāstāmi.

Pašlaik ir izstrādāti klientu apkalpošanas standarti, kas ir svēta lieta ne tikai klientu daļas darbiniekiem, bet jāzina arī apmeklētājiem. Piemēram, par to, ka standarta gadījumos klienti tiek apkalpoti 15 minūšu laikā, ka darbinieki atbild uz tālruņa zvanu triju līdz četru zvana signālu laikā, ka kontaktos ar klientu pa telefonu, sarakstē vai klātienē darbinieki nav anonīmi, ka klienti tiek nodrošināti vismaz ar vienu bezmaksas tālruņa numuru, ka visos gadījumos klienti tiek rakstiski informēti par pakalpojuma piešķiršanu vai atteikumu, kā arī daudz kas cits.

— Mēs esam progresīva, pret klientu vērsta iestāde, kur rūpējas par to, lai cilvēki vienmēr saņem izsmelošas atbildes, laipnu palīdzību un padomu, neskatoties uz to, ka darbinieces reizēm jūtas nogurušas, ka arī viņas, gadās, māt sadzīviskas problēmas. Mēs vienmēr uzsmaidām cilvēkiem, daži pat brīnās, kā mēs varam visu dienu būt tik labā garastāvoklī, — teic Aija Naglinska. — Smails rada atbildes smaidu, un tad problēmas risināt ir daudz vieglāk un vienkāršāk. Tā ir mūsu svēta pārlicība.

Tiek sniegts atbalsts arī sarežģītos jautājumos

Bieži gadās, ka klientiem radušās sarežģītākas problēmas un nepieciešama situācijas precizēšana, skaidrojums, tad talkā nāk apdrošināšanas pakalpojumu daļas speciālistes, kas specializējušās dažādās sociālās apdrošināšanas jomās. Pensiju jautājumus pārzina inspektore Gaļina Skutele un Janīna Upeniece, pabalstu izsniegšanu – Lidija Kivleniece, Ilona Baško un Ņina Solovjova. Tē strādā arī personificētās uzskaites inspektore Inta Jurāne, bet daļas darbu vada Tatjana Medvedeva.

Kā skaidro Aija Naglinska, apdrošināšanas pakalpojumu daļas darbinieces lieliski pārzina ne tikai savus jautājumus, bet var konsultēt arī citās jomās, aizvīdot kolēģes.

Visas pensiju un apdrošināto personu lietas glabājas arhīvā, ko vada arhivāre Rita Šoldre. Kopš 1996. gada VSAA datu uzkrāšana, apstrāde un pārraidīšana uz Rīgu notiek elektroniskā veidā. Datorsistēmu administrators ir Juris Erts, viņa pienākums ir uzturēt darba kārtībā datorsistēmu.

Vēl filiālē strādā grāmatvede Lūcija Mūrniece, sekretāre Dace Strode un saimniecības pārzinis, kas reizē ir arī automašīnas vadītājs, Andrejs Stepanovs.

Mācās, mācās un vēleiz mācās

— Mēs esam sievišķīgs, draudzīgs un ļoti saliedēts kolektīvs, — stāsta direktore. Reizēm ir strī-

● Filiāles darbinieki reti var sapulcēties kopā. Attēlā: (sēž) klientu daļas vadītāja Daiga Jonāne, (no kreisās) filiāles saimniecības pārzinis un šoferis Andrejs Stepanovs, inspektore Zinaīda Adamoviča, vecākā grāmatvede Lūcija Mūrniece, arhivāre Rita Šoldre, filiāles direktore Aija Naglinska, inspektore Zinaīda Urča un sekretāre Dace Šoldre.

● Apdrošināšanas pakalpojumu daļas inspektore katram klientam spēj radīt pārlicību, ka viņš ir ne tikai uzklauzīts, bet arī pareizi saprasts. Pirmajā rindā sēž no kreisās – inspektore Ilona Baško, Ņina Solovjova, Janīna Upeniece; otrajā rindā – Inta Jurāne, daļas vadītāja Tatjana Medvedeva un inspektore Gaļina Skutele. Foto: M.Rukosujevs

di, notiek domu apmaiņa, bet mūsu strīdos dzimst patiesība. Kašķiem vienkārši neatliek laika, jo visus brīvos brīžos veltām mācībām. Kad mūsu pienākumiem nāca klāt fondēto pensiju administrēšana, vajadzēja papildināt zināšanas. Braucam uz aģentūras rīkotajiem semināriem Rīgā, turpinām divas reizes nedēļā (pēc klientu apkalpošanas) stundu atvēlēt jaunāko likumu izmaiņu un aģentūras norādījumu apguvei.

Pašlaik trīs filiāles darbinieces mācās neklātienē – Inta Jurāne Rēzeknes Augstskolā apgūst juristes specialitāti, bet Dace Strode un Ilona Baško ekonomikas zinības. Klientu apkalpošanas daļas darbinieces papildus apgūst psiholoģiju, darbu ar tā sauktajiem «smagajiem» klientiem, tas ir, cilvēkiem, kuri jau ierodas pie mums negatīvi noskaņoti.

Lepojas ar sportiskām uzvarām

VSAA ir progresīva iestāde ne tikai tādēļ, ka tās darbinieki labi strādā un mācās, bet arī iesaistās dažādās sportiskās aktivitātēs. Ik vasaru aģentūra rīko tradicionālās sporta spēles, kas ikreiz notiek kādā citā Latvijas reģionā. Šī gada vasarā, piemēram, preileši labi atpūtušies un apmierināti atgriezās no 6. sporta spēlēm, kas notika Limbažu rajona Tūjā. Bet no 1. sporta spēlēm Krāslavas rajona Ezerniekos Preiļu komanda atgriezās kā pirmās vietas ieguvēji.

Izdoma, atjautība un masveidība, lūk, sporta spēļu galvenie principi. Uz sacensībām filiāles darbinieki dodas kopā ar ģimenes locekļiem, kad konkrēti uzdevumi ir arī sievietes, vīriem un bērniem.

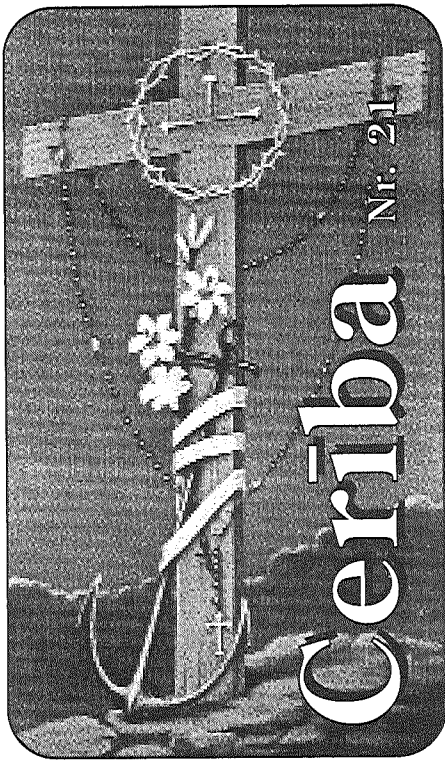
Kopā tiek svinētas dzimšanas un vārda dienas. Vasarā tas notiek

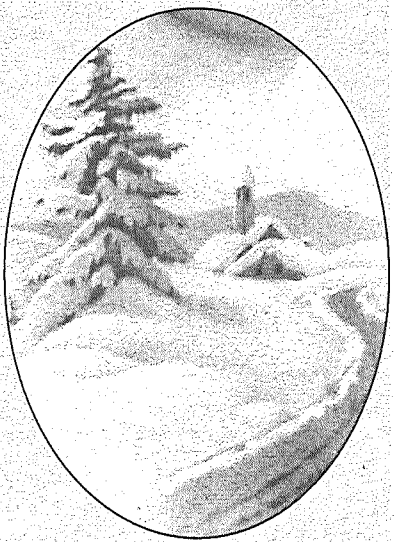
kaut kur pie upes vai ezera, ziemā – kādā pirtiņā, kur var no sirds izpriecāties un aizmirst darba laikā uzkrāto nogurumu.

Klienti jūtas apmierināti

Nesen aģentūrā tika rīkota klientu aptauja, kur apmeklētāji tika lūgti atbildēt uz anketas jautājumiem par to, kas viņus apmierina aģentūras darbā, ko nepieciešams uzlabot.

— Klientu apmierinātība ar mūsu darbu ir augsta, no maksimāli iespējamajiem 30 punktiem esam novērtēti ar 28,5 punktiem, — stāsta klientu daļas vadītāja Daiga Jonāne. — Prieks, ka cilvēki novērtē mūsu pūles, ka veidojas laba un saskanīga sadarbība. Atzinība liecina, ka mēs esam izvēlējušies pareizu darba stilu. Tas ir galvenais, ko vēlamies sasniegt.

Lūgšana

Jēzu, Tev piedzimstot, durvis nebija aizslēgtas,
Tu vēlējies, lai ikviens drikstētu nākt pie Tevis,
jo Tu atnāci visu dēļ.
Jēzu, pirms Tu piedzimi,
Jāzeps un Marija meklēja Tev vietu,
bet redzēja vien aizvērtas cilvēku mājokļu durvis:
aizvērtas Dieva noslēpumam.
Un tikai kāda āla pieņēma Tevi.

Jēzu, šodien Tu vēlies piedzimt un atklāt Dieva noslēpumu nevis alā, bet gan – katrā mājā, katrā sirdī.

Tu vēlies dāvat Dieva skūpstu katram cilvēkam.
Tu vēlies miljoniem silišu, lai iemājotu šai pasaulē.
Tu vēlies miljoniem siržu,
lai nostiprinātu mieru virs zemes.
Tu vēlies miljoniem svētvakarū,
lai dāvātu visiem Tavus Ziemassvētkus.

Jēzu, nāc un atver mūsu mājas un mūsu sirdis,
dod prieku un ticību saukt kopā ar tevi:

Gods Dievam augstumos!
Gods Dievam, kurš tapis cilvēks,
lai katram cilvēkam atklātu Dievu...
Āmen.

Ziemassvētki – Kristus dzimšanas svētki

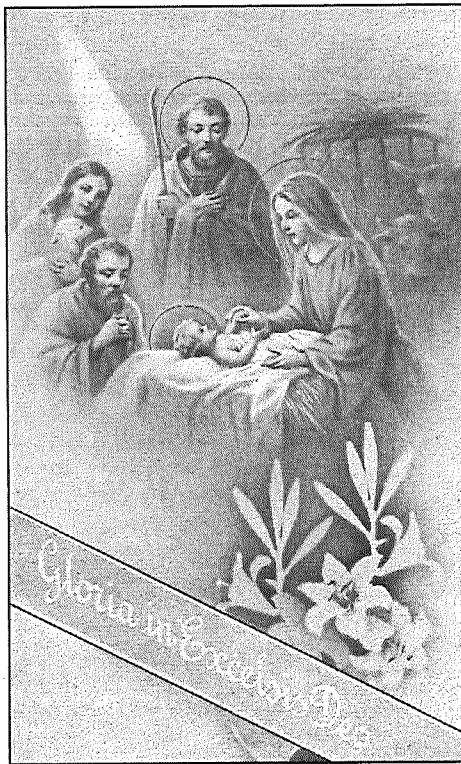
Ziemas saulgriežos, kad tumsa klāj diennakts lielāko daļu, kristīgie cilvēki svin Ziemassvētkus – Kristus dzimšanas svētkus. Katru gadu no tās dienas pagājuši jau 2003 gadi, tos aizvien svin katru gadu, jo tas nav vienreizējs notikums, bet gan mūžīga vērtība.

Mēs nevaram iedomāties Kristus Baznīcu bez Tā dzimšanas, kas to dibināja. Gadu tūkstoši un simteņi gaidīja Kristus dzimšanu. Tās ilgās skanēja praviešu rakstos, kas paredzēja laiku un vietu, kad un kur piedzims pasaules Pestītājs. Bija arī tautas, kas gatavoja redzamus dievu tēlus, lai savām acīm varētu skatīt un taustīt tos.

Dievs slēpjas bezgalīgās zvaigžņu tālēs, nepieietamā gaismā, grib nākt pasaulē kā bērns. Un kad šis ilgais gaidīšanas laiks bija beidzies, tumšā, salnā decembra naktī, nepazīts, nepieņemts silītē Betlēmes kūtiņā piedzimis Kristus Bērns. Dievs no Dieva, gaisma no gaismas, paties Dievs no patiesas Dieva.

«Un vārds kļuva miesa, un dzīvoja starp mums.» (J.1,14) Tajā apvidū bija gani, kas sargāja savus lopus. Kunga eņģelis piestājās pie viņiem, un Dieva spožums tos apspīdēja. Eņģelis viņiem teica: «Nebīstieties, jo, lūk, es jums pasludīnu lielu prieku, kas notiks visiem ļaudīm: Jo jums šodien Dāvīda pilsētā piedzima Pestītājs, kas ir Kristus Kungs. Un tāda jums būs zīme: jūs atradīsiet Bēru, autiņos ietītu un silē ieliktu.» (Lk.1, 10 – 12)

Dzimst aukstumā un tumšā, kas atgādina cilvēku garīgo salu un tumsu. «Es atrācu

uguni mest uz zemi, un mana vēlēšanās, lai tā iedegtos.» (Lk.12,49) Dzimst nabadzībā, lai mūs garīgi darītu bagātus. Dzimst Betlēmē, kas nozīmē «Maizes nams», jo pats Kristus saka: «Es esmu dzīvā maize, kas no debesīm nākusi.» «Es esmu dzimis un tāpēc nācis, lai apliecinātu patiesību. Ikviens, kas no patiesības ir, klausā manu balsi.» (J.18,7) Pieminot patiesību, viens otrs neizpratnē jautās, kā Pilāts jautāja: «Kas ir patiesība?» Tagad mēs dzirdam dažādus uzskatus par Dievu un pasauli. Stagnāciju laika cilvēks saka, ka viņš ir ateists, kam reliģija ir opijs tautai. Citi stāsta, ka viņi ir skeptiķi agnostiski, ka Dievu nevar droši pierādīt, ne arī noliegt. Panteisti saka,

ka Visums ir Dievs, un Dievs ir daba. «Es – dievs, valdnieks un varonis!» No Anglijas ieplūst arī deisms, kas māca, ka Dievs radījis pasauli un devis likumus tās attīstībai, bet aktīvi pasaules likteņos neiejaucas. Anarhisti un nihilisti neko negrib atzīt, nedzīvē. Kristus Betlēmes gaismā tas viss ir saprotams un pārvarams.

Cik majestātiski skan Kristus vārdi: «Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība; neviens nenāk pie Tēva, kā vien caur mani.» (J.14,6) Kristus mācībai ir jāatspoguļojas mūsu darbos, domās un jāiemājo mūsu dvēselēs. «Es esmu pasaules gaismas, kas Man seko, tas nestaigā tumsā, bet iegūst dzīvības gaismu.» (J.8,12)

Ziemassvētki ir Dieva miera, mīlestības, gaismas un labas gribas svētki. Tāpēc Kristus dzimšanas laikā eņģeļi dziedāja šūpuļdziesmu «Gods Dievam augstumos, un miers virs zemes laba prāta cilvēkiem.» (L.2,14)

Dot Dievam pienācīgu godu, tas ir, ne tikai teikt, slavēt un godāt Dievu, bet arī darbus, pienākumus, grūtības un ciešanas vēlīt Dievam par godu, aiz mīlestības pret Dievu. *Homines sunt voluntates*

– Cilvēka vērtība ir gribā, mēdza teikt svētais Augustīns. Cilvēks parasti ir tas, kas viņš grib būt. «Pie patiesas laimes maz zinības, ja vien ir ļoti laba griba, jo to viegli var sasniegt visā nemācīt, kā arī visizglītotākais cilvēks,» teica prātnieks Leibnīcs.

«Kam stipra ticība, tam tu dodī mieru, jo tas paļaujas uz tevi.» (Is.26,3) Mūsu grūtībās un pretīšķībās satriektā dzīve jāveido pēc Betlēmes gaismas, kas spēj visu labot un atjaunot. «Patiesi es jums saku: kas nepieņem Dieva valstību kā bērni, tas tajā neies.» (Mk.10,13) Mums pret Dievu jābūt tādām attiecībām, kā labam bērnam pret mīļu tēvu, proti, mīlestības, cieņas, godbijības un paklausības caurstrāvotiem. Ņūtons, pasaules slavenība, par sevi raksta: «Es nezinu, kā skatās uz mani pasaulē, bet es pats sevi uzskatu par bērnu, kas rotājās pie jūras krasta un priecājas par to, ka viņš šad tad gludu akmentiņu vai skaistu gliemezvēku, kamēr viss lais pasaules okeāns guļ virs priekšā neizpētīts.»

Visu, ko gani piedzīvoja pirmajos Ziemassvētkos, to arī mēs varam piedzīvot, ja vien mūsos ir tāda ticības gaismas, kas spēj Dieva godību saskatīt sevī un kļūt par Viņa bērnu, kam pieder debesu valstība.

«Novadnieka» veidotājiem atbalstītājiem un lasītājiem vēlu gaišus, priecīgus, Dieva

žēlastībā bagātus Kristus dzimšanas svētkus un laimīgu jauno gadu! Dekāns P.Vilcāns

Ziemassvētku tradīcijas — oblates (kalādas)

Latvijas katoļu ģimenēs nav iedomājams Ziemassvētku Vigīlijas (Kūču) vakars bez svētītās maizītes — oblates. Latīņu valodā vārds *oblatio* nozīmē — dāvana. Oblate ir apm. 10x15 cm liela plāna maizīte, kas cepta no neraudzētiem kviešu miltiem speciālās formiņās ar iespiestu Svētās Ģimenes vai Jēzus Bērniņa attēlu. Latgalē bieži oblates sauc arī par kalādām, un arī šis vārds ir atvasinājums no latīņu vārda *calendae* — saulgrieži.

Tradīcija vakarā pirms Kristus dzimšanas svētkiem lauzt un dalīties ar svētīto oblāti, izsakot savstarpējo mīlestību un laba vēlējumu, ir radusies Polijā. Tomēr šīs tradīcijas pirmsākumi ir meklējami pirmkristiešu laiku agapēs jeb mīlestības mielastos.

Pirmo gadsimtu kristieši, sanākot uz sv. Misi, atnesa sev līdz un novietoja pie altāra dažādas ēdamās dāvanas — maizi, vīnu, augļus. Daļu no maizes un vīna izlietoja sv. Mises laikā, bet pārpalikumu

izlietoja kopīgā mielastā pēc dievkalpojuma. Daļu no šīm mielasta dāvanām aizsūtīja uz mājām tiem, kuri bija slimi vai kāda cita iemesla dēļ nevarēja piedalīties sv. Misē. Tas bija visas kristiešu draudzes kopības un mīlestības apliecinājums. Gan Austrumu, gan Rietumu Baznīcās maizes svētīšana Mises laikā, gan ārpus tās, un ēšana, kā garīgās Komūnijas veids, bija plaši izplatīts. Dalīšanās ar svētīto maizi tika uzskatīta par savstarpējās mīlestības un lab-

vēlības izpausmi un piederību vienotai Baznīcai. Tā gan netika nekādā veidā saistīta ar Kristus Dzimšanas svētkiem, kā tas ir tagad. Rietumeiropas valstīs 4. gadsimtā šādas svētītas maizītes bīskapi sūtīja viens otram kā mīlestības apliecinājumu. Ticīgie priesteri pasvētītu maizīti nesa uz mājām. Visilgāk šāds paradums bija saglabājies Francijā, pat līdz 8. gadsimtam. Vēlāk šo tradīciju aizliedza, aizbažām, ka ticīgie varētu nesaprast starpību starp konsekroto maizi (Euharistiju jeb Kristus Miesu) un tikai pasvētītu maizīti.

Vēl ne pārāk sen bija plaši izplatīts paradums kopā ar Ziemassvētku apsveikuma vēstuli sūtīt arī oblāti, bet pēc tam to aizvietoja ar apsveikuma kartiņu, kurā attēlots Betlēmes notikums.

Nav precīzi zināms, kad šī tradīcija ir ieviesusies, bet pirmās ziņas par oblašu laušanu poļu ģimenēs ir atrodamas 18. gadsimta beigās. Domājams, ka tā tomēr ir atskāņā no pirmkristiešu laikiem. Šai ārēji necilvēcīgai darbībai ir dziļi simboliska nozīme. Vispirms

jau — tajā ir ietverta kopības sajūta. Pie viena galda ir apsēdušies vienas draudzīgas kopienas locekļi, kuri, laužot oblates, viens otram vēl visu to labāko — kā materiālajā, tā garīgajā ziņā. Materiālos labumus simbolizē oblate - maize. Lai nekad tās nepietrūktu mums un mūsu tuviniekiem, lai mēs prastu dalīties maizē ar tiem, kuriem tās nav! Bet garīgajā ziņā — par to ļoti skaistiem vārdiem runā svētais brālis Alberts, bezpajumtnieku aizbildnis, sakot, ka mums ir jābūt «labiem, kā maize» un spējīgiem dalīties tajā ar citiem.

No Polijas oblates izplatījās Lietuvā un Latvijā, bet šo tradīciju neatradīsiet valstīs uz rietumiem no Polijas: tur Ziemassvētku Vigīlijas vakariņu galds ir svētku galds ar katrā valstij raksturīgiem Ziemassvētku ēdieniem, bet — bez oblatēm.

Pēc A.Rubuļa «Katoļu rokasgrāmatas», H.Trūpa raksta žurnālā «Ejiet un māciet» 1992. g. nr. 2. un poļu Interneta portālu materiāliem sagatavoja L.Agloniete

LIKTEŅI

Šodien sākam veidot jaunu rubriku «LIKTEŅI», tajā stāstīsim par gados vecāka gājuma cilvēkiem, kuri klusi, mierīgi un pat nemanāmi dzīvo tepat mums līdzās, un neviens nenojauš, kādas vētras kādreiz brāzušās pāri viņu sirmajām galvām, cik apbrīnojami neparasts un interesants bijis mūžs. Viņu dzīvēs kā spoguļi atspoguļojas mūsu tautas pagātne. Tāpēc «Novadnieka» redakcija uzskata, ka ir pienācis laiks par viņiem stāstīt lasītājiem.

Šoreiz par preilieti ANNU BETLERI, kura nesen nosvinēja 81. dzimšanas dienu.

Dzīve kā rožu dārzs

Daudz redzēts, vēl vairāk pārdzīvots

Annū Betleri var sastapt Preiļu tirgū, kur viņa katru dienu, neskatoties ne uz kādiem laika apstākļiem, tirgo pašas austus vilnas lakatiņus un izgatavotus sēru groziņus. Jā, zinu, ko jūs domājat, — tādā vecumā jāšēž siltā dzīvoklī, bērnu un mazbērnu aprūpētāi. Taču tā vairs nebūtu Anna. Viņa visu mūžu pieradusi strādāt.

— Nevaru nosēdēt mājās. Kamēr vēl varu kustēt, jāpapelna naučiņa, — viņa paskaidro.

— Tagad esmu valikusi vecu un vāja, bet agrāk... Vispirms nopirku māju, tad pie tās audzēju daudz dažādu puķu — rozes, gladiolas, lilijas. Pati pirmā Preiļos ievēdu potētos ceriņus. Pēc tam ataudzēju atvasītes un sadāvināju draudzenēm. Tad pilsētas vadība manas mājas vietā izdomāja uzcelt sadzīves kombināta ēku. Man iedeva dzīvokli. Sirds sāpēja skatoties, kā manas puķītes un ceriņi pazūd zem buldozera lāpstas. Bet pie daudzdzīvokļu mājas nekas neaug — kaķi izrok, bērni aplauž.

Viss, kam pieskaras Annas rokas, pārvēršas mākslas darbā. Arī sēru groziņi atšķiras no citu meistaru darinājuma. Tajos dominējošais materiāls ir dzīvības koks un pašas audzētās sausās asteres. Bet groziņam par vidu no citās krāsas ziediem viņa vienmēr veido katoļu krustiņu. Tā sakot, svētumam...

Ticība Dievam un visam labam ir vadījusi viņu visu mūžu.

— Daudz garijā mūža redzēts, vēl vairāk pārdzīvots, — nopūšas Anna. — Bet cik smagi strādāts!

Astoņus gadus nācās kopt paralizēto māti. Bērni bija jāpabaro un jāizskolo. Maz laika palika miegam. Brīvākos brīžos viņa auda segas, dvieļus, galdautus, lakatus, adīja zeķes un cimds. Taču reti ko paturēja sev. Pašu skaistāko un labāko nācās pārdot, lai varētu izdzīvot. Tikai pateicoties Annas čaklajām rokām un neizsīkstošajai enerģijai, meita Anna kļuva par pedagogu un vēlāk strādāja iekšlietu daļā ar nepilngadīgajiem likuma pārkāpējiem, dēls Voldemārs pabeidza Rīgas Politehnisko institūtu un Latvijas Valsts universitāti. Vecākā meita Vija izmācījās par zootehniķi. Taču, neskatoties uz teicamo izglītību, arī bērniem dzīvē neveicās un ne tos ceļus, kurus kādreiz bija iecerējusi māte, sāka staigāt. Saka, — nelaime nav viena. Tragiski aizgāja bojā meita Vija, viņas dēls ar ģimeni. Vīrs Jēkabs katru dienu nāca no kroga piesūcies kā mārks. Gadījās pat tā, kamēr Anna bija darbā, viņš noņēma no stellēm gandrīz noausto segu un pārdeva, bet naudu nodzēra. Nebija laimes, nebija satības viņu

● Annū Betleri Preiļu tirgū var sastapt katru dienu, neskatoties ne uz kādiem laika apstākļiem.
Foto: M.Jaudzema.

starpā.

— Es vienmēr saku, — kādas kāzas, tāda dzīve, — nopūšas Anna. — Neiznāca mums salaulāties kā cilvēkiem.

Bet viņi bija nolēmuši apprecēties 1941. gada 10. augustā, pašā kara sākumā, kad sabiedrībā valdīja neziņa un nemiers par rītdienu. Kāda tur luste, kādas tur kāzas. Pat līdz baznīcai tik tikko izdevās nokļūt.

Braucot uz Preiļiem, gaisā virmoja gruzduma smaka. No ebreju veikalu puses vēlās biezi dūmu mutuļi. Preilieši saucukstējās, ka ebreji aizdedzinājuši savus veikalus. Kalnā pie bijušās maizes cepšanas pajūgas ar kāziniekiem apturēja vīri un bez caurlaidēm nelaida pilsētā. Kamēr visas formalitātes nokārtoja, pagāja vairākas stundas. Atpakaļceļā uz vīra mājām bija jābrauc cauri Riebiņu miestam. Tur uz ielām varēja redzēt ebrejus ar dzeltenām zvaigznēm pie krūtīm. Pa ceļu ar lāpstām rokās gāja vīrieši. Bija skaidrs, ka tas neko labu nevēsta. Bet jau pēc trim dienām līdz Galēniem aizskanēja pirmās ieroču zalves. Riebiņos šāva ebrejus.

Anna Betlere stāsta par savu dzīvi un brīdi pa brīdim viņas acis sariešas asaras.

— Ko tur vairs! Dzīve nodzīvota, — viņa saka. — Kas bijis, tas bijis.

Es klausos viņā un domāju, kāpēc liktenis ir bijis tik nežēlīgs pret šo darbīgo, dzīves priecīgo sievieti. Ja nebūtu apprecējusies neveiksmīgi, par visām meitene būdama, ja nebūtu kara, cik tālu dzīvē būtu tikusi? Viņas darba mūžs pagāja strādājot Preiļu slimnīcas dzemdību nodaļā par sanitāri.

— Tajos laikos sanitārēm bija daudz atbildīgāki pienākumi, — stāsta Anna. — Man vajadzēja ne tikai uzpost telpas, bet arī kopā ar vecmāti piedalīties dzemdībās. Cik gados vecāku preiliešu esmu turējusi savās rokās!

Baznīckungs pamācīja, ja redzēšu, ka bērniņš nebūs dzīvotājs, tad neaizlaist viņu viņšaulē nekristītu. Tādās reizēs es ņēmu ūdeni un ar to nokristīju mazulīti. Atceros, kā dzemdību laikā nomira bērna māte, bet tēvs, galīgi satricēts no tādas nelaimes, uzreiz neņēma viņu no slimnīcas laukā. Mums nekas cits neatlika, kā vest bērnu uz bērnu namu. Tad četras nakts ar ātrās palīdzības mašīnu piebraucām pie baznīcas un nokristījām meitenīti. Es biju viņas krustmāte, bet baznīckungs — krusttēvs. Vēlāk, kad meitene paaugās, mēs daudzreiz tikāmies.

Akrise dzīvē un teātrī

Kāpēc es tā saku, ka Anna Bet-

lere laba aktrise dzīvē? Vienkārši tāpēc, ka viņai ļoti padodas tēlot optimisti, laimīgu, jautru, dzīvespriecīgu sievieti, kaut gan tajā pašā brīdī pa dvēseli skrāpējas kaķi. Viņa visu mūžu par kādu rūpējusies un gādājusi, ja vajadzējies, tad arī palīdzējusi ar padomu vai aizdevusi naudu, un neraudājusi gaužas asaras, ja kāds kādreiz aizmirsis ar labu atdarīt. Pašu cēlāko nodomu vadīta, Vecgada vakarā, pašdarinātā Salavecīša tērpā un dāvanu maisu plecos, viņa steidz apdāvināt savus mīļos. Annas tante vienmēr atceras par visiem un ir laimīga, ja viņas līdzcilvēki ir laimīgi.

— Annas tante, tev dzīvē tik daudz un smagi ir bijis jāstrādā, vai tad nekad nežēloji dāvanās iztērēto naudu, — brīnījās.

— Man vienmēr ir patīcis cilvēkiem sagādāt prieku, bet par naudu tādās reizēs es nekad nedomāju, — viņa atsaka.

Annas Betleres dzimtā puse ir Gailīši. Te kopta zeme, te brīvākos brīžos skriets pie vecās Skuteļu mammas mācīties aust skaistos rakstus.

— Skolā es daudzko iemācījos, — saka Anna. — Vispirms jau gatavot ēst. Tolaik mājturību mācīja ļoti prasmīga skolotāja. Gailīmuizas pamatskolā bija nodibināts arī dramatiskais pulciņš. Jau no desmit gadu vecuma es aktīvi

sāku tajā darboties. Reizēm mani palūdza nospēlēt kādu lomu arī pieaugušo lūgās.

Mīlestība uz teātri Annū Betleri pavadīja visu dzīvi. Daudzus gadus viņa darbojās Gailīmuizas dramatiskajā kolektīvā, kurš iestudēja Rupaiņa «Dzimto zemi», R.Blaumaņa «Skroderdienas Silmačos», «No saldenās pudeles» un daudz ko citu. Ar viesizrādēm apbraukāts viss rajons. Kolektīvu vadīja Gailīmuizas pamatskolas skolotāja Jadviga Dzene, viņas vīrs Jāzeps bija skolas direktors. Nelaime piemeklēja arī šo inteligento ģimeni — 1944. gadā Jāzeps vairs nekad neatgriezās Latvijā, bet viņu četri bērni tika izmesti no tēva mājām un viņiem nācās mitināties pirtīnā.

Dzīvē bija arī jautrāki mirkļi

— Jaunākai man ļoti patika jautrība, — atzīst Anna. — Nav īsti skaitīts, taču domāju, ka esmu gatavojusi mielastus, organizējusi un vadījusi svinības vismaz 200 kāzās. Bez jokiem, pārpratumiem, apdziedāšanas, kas tās par kāzām. Cilvēki ir nākuši izklaidēties, atpūties, un es viņiem to sagādāju. Ko (sāk) izdomāju! Un katreiz kāds Kāzinieki vienmēr bija sajūti. Un es pati jutots kā uz skatuvēs.

Kāzu svinībās Anna Betlere varēja sevi parādīt arī kā teicamu pavāri — māksliniece. Brīnummēr viņas kulinārijas ne vienmēr prāta attiecīgi novērtēt mazliet iesilušie kāzinieki. Taču keramiķa Ušpeļa kāzās, kad bija sabraukuši ievērojami vīri no Mākslinieku savienības, neparasto galda servējumu uzreiz pamanīja. Pētīja un apbrīvoja no kāksiem izgatavotās vējdzimnavas, no aknu pastētes — pīlītes, visticņas, balķi, cirvji, zāģi un dažādus sīkumus. Viņi salika tos vienā galda stūrī un fotografēja, fotografēja. Bet Annai teica:

— Saimniecīt, tev nevis šeit sēdēt, bet gan doties uz Rīgu. Tur tava vieta.

□□□

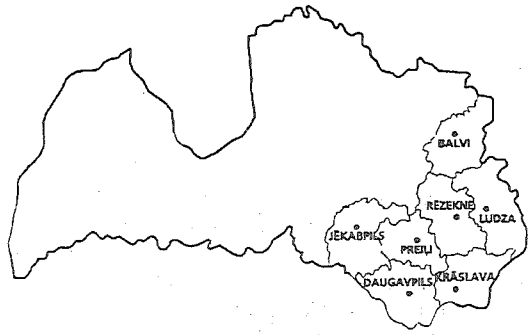
Sarunas nobeigumā man ļoti gribējās pajautāt Annas tantei, lai viņa tikai atzīstas godīgi, vai kādreiz ir bijusi laimīga.

Nedaudz padomājusi piebilda: — Taču, skatoties kopumā uz aizgājušajiem gadiem, varu teikt droši, nodzīvota skaista dzīve. Mani var tikai apskaust.

Man, savukārt, liekas, ka Annas Betleres dzīve ir līdzīga ziedošam rožu dārzam — neparasti skaista, taču ērkšķaina. Bet, kur ir rozes, tur neiztikt bez ērkšķiem.

M.Jaudzema

KAIMINU RAJONOS

Zemessargi koncertē bērniem

Rēzeknes kultūras namā notika koncerts pilsētas un rajona skolēniem. Koncertā muzicēja Zemessardzes orķestris Raimonda Igoļnieka vadībā, bet kara muzeja galvenais speciālists Roberts Larionovs stāstīja par Latvijas valsts un armijas izveidošanas vēsturi. Zemessardzes orķestra repertuārs bija domāts bērniem – tika atskaņotas Ziemassvētku dziesmas, tautasdziesmas, kā arī dziesmas bērniem.

«Rēzeknes Vēstis»

BALVU RAJONĀ

Ierosina anulēt Viļakas Valsts ģimnāzijas statusu

Izglītības valsts inspekcija papildinājusi ziņojumu par valsts ģimnāziju pārbaudes rezultātiem. Izteikts priekšlikums ierosināt Ministru kabinetam anulēt valsts ģimnāzijas statusu Viļakas Valsts ģimnāzijai.

Izglītības valsts inspekcijas jūnijā sagatavotais ziņojums par valsts ģimnāziju pārbaudes rezultātiem ir papildināts ar 2003. gada centralizēto eksāmenu rezultātiem. Šogad visas astoņas valsts ģimnāzijas ir izpildījušas Ministru kabineta noteikto kritēriju par mācību sasniegumiem, kas paredz, ka 75 procenti no skolēniem valsts centralizētajos eksāmenos ir jāiegūst A, B un C līmeņa novērtējums. Viļakas Valsts ģimnāzija 76,4 procentiem skolēnu izdevās nokārtot eksāmenus A, B un C līmenī, kas tomēr ir visvājākais rezultāts starp visām valsts ģimnāzijām. Labākus rezultātus par Viļakas Valsts ģimnāziju ir sasniegušas ne tikai pārējās 7 valsts ģimnāzijas, bet arī 36 citas vidējās izglītības iestādes. Viļakas Valsts ģimnāzijā pagājušajā mācību gadā neviens skolēns nekārtoja eksāmenu fizikā un ķīmijā. 2002. gadā no eksāmeniem Viļakas Valsts ģimnāzijā bija atbrīvoti 24 procenti 12. klases skolēniem, šogad – 9 procenti.

Izvērtējuma teikts, ka 2003./2004. mācību gada sākumā pēc Ministru kabineta noteikumos noteiktajiem četriem formālajiem kritērijiem Viļakas Valsts ģimnāzija neatbilst diviem: īsteno vidējās izglītības programmas tikai divos virzienos un skolēnu skaits ir nepietiekošs. Tāpēc izglītības valsts inspekcija ierosinājusi Ministru kabinetam anulēt Valsts ģimnāzijas statusu.

Gadījumā, ja Viļakas Valsts ģimnāzijai anulē Valsts ģimnāzijas statusu, skolotāji zaudēs 20 procentu piemaksu darba algai, kā arī vairākus tūkstošus valsts finansējuma saimnieciskajiem izdevumiem. Pagājušajā finansu gadā tie bija 7430 latī.

Pašvaldības piešķir bērniem kabatas naudu

Vectilžas pagasta padomes sēdē viens no jautājumiem bija Aglonas internātvēstules iesniegums par kabatas naudas piešķiršanu diviem pagasta puikām.

Šādu iesniegumu Vectilžas pagasta padome saņēma pirmoreiz, bet, izpētot likumdošanu, saprata, ka pašvaldībai nav tiesību šo naudu skolai atteikt. Sociālo pakalpojumu un sociālas palīdzības likums nosaka, ka bez vecākiem palikušiem bērniem no 7 gadu vecuma mēnesī jāsaņem kabatas nauda 15 procentu apmērā no valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apjoma. Tas nozīmē, ka pašlaik pašvaldībai jāmaksā 4,30 latī katram bez vecāku apgādības palikušajam bērnam. Pie tam jāmaksā ne tikai tiem bērniem, kas kļuvuši bāreņi, bet arī tiem, kuru vecākiem atņemta vecāku vara. Tā noticis arī ar diviem Vectilžas pagasta puikām. Viņus abus pagasts iekārtojis Aglonas internātvēstulē skolā, lai viņi varētu iegūt vidējo izglītību. Tātad internātpamatskola nav izvēlēta tādēļ, ka te var iegūt tikai deviņu klašu izglītību.

Lauku bērniem tādas naudas nav

Kabatas naudu, ko piešķir pašvaldība, kā to nosaka likumdošana, pārskata izglītības iestāde, kurā bērns atrodas. Skola savukārt naudu izmaksā konkrētajam bērnam. Kā uzskata Vectilžas pagasta padomes deputāti, šāds likums nav īsti pareizs. Internātskolās bērnus no rīta līdz vakaram par brīvu un ēdināšana par brīvu, tā ka patiesībā varētu iztikt arī bez speciālas kabatas naudas. Vectilžas pamatskolas direktore Antonija Jermacāne ir pārliecināta, ka reti kuram lauku bērnam vecāki mēnesī iedod gandrīz piecus latus kabatas naudai. Bieži vien vecāki nevar sagraibināt naudiņu pusdienām, kur nu vēl atvēlēt tādu summu nekontrolējamai tērēšanai. Kur tad bērni šo naudu iztērē? Kādēļ internātskolās ir skolēnu pīpēšanas un dzeršanas problēmas? Tādēļ, ka viņiem ir nauda, par ko šīs preces iegādāties!

Gaida savu algas dienu

Baltinavas kristīgajā speciālajā skolā pašvaldību piešķirto kabatas naudu saņem 7 bērni. Skolas direktors Henriks Logins-Slišāns stāsta, ka ne visiem bērniem nauda tiek izmaksāta vienā dienā. Viss atkarīgs no tā, kad kura pašvaldība naudu pārskaita skolai. Bērni ir pieraduši, ka viņiem katru mēnesi maksā naudu, tādēļ ik pa brīdim skolotājiem jautājot, kad tā diena būs. Saņemot kabatas naudu, bērnam jāparakstās, bet nevienam nav tiesību kontrolēt, kā nauda tiek iztērēta. Direktors ievērojis, ka Baltinavas skolas bērni nav skopi: ja vienam nauda ir šodien, cienātājs ir viņš, zino, ka nākamreiz uzciens arī viņu. Protams, ir gadījumi, kad kabatas nauda tiek iztērēta cigaretēm, bet ir arī citas vajadzības. Problēmas, kā izmaksāt bērnam naudu, skolai rodas tad, kad kāda pašvaldība vairākus mēnešus iekavē maksājumu, bet tad pārskaita visu summu uzreiz.

«Vaduguns»

JĒKABPILS RAJONĀ

Livānu un Jēkabpils slimnīcas apvienošana nenotiks

Jēkabpils rajona padome nolēmusi atlikt jautājuma izskatīšanu par Livānu pašvaldības bezpeļņas uzņēmuma «Livānu slimnīca» apvienošana ar Jēkabpils rajona centrālo slimnīcu. Vēlmi apvienot abas slimnīcas ar lēmumu apstiprinājusi Livānu novada dome.

Jēkabpils rajona padome uzskata, ka šo piedāvājumu pagaidām nevar izskatīt, jo ambulatorās un stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju struktūrplāns nav apstiprināts Ministru kabinetā. Nav zināms plānošanas reģionu padomju atzinums par struktūrplānu. Ir iecerēts, ka nākotnē viena profila slimnīcas, kas ārstē pacientus ar sociāli bīstāmām slimībām vai tādām, kurām nepieciešama ilgstoša ārstēšanās, paredzēts reorganizēt un izveidot ilglaicīgās uzturēšanās slimnīcas.

Jēkabpils rajona padome uzskata, ka jānosūta veselības ministrei Ingridai Cīrcenei vēstule, aicinot viņu uz tikšanos ar pašvaldību un medicīnas iestāžu vadītājiem.

No nekā var tapt skaista cepure

Rites pagasta padomes telpās jau desmit gadus darbojas sieviešu klubs. Tajā iesaistījušās dažādu vecumu un profesiju sievietes.

Kluba vadītāja Austra Lāce stāsta, ka sievietes darina dažādas lietas Ziemassvētku, Lieldienu un citu svinamu dienu izstādēm, kā arī sava prieka pēc.

— Mēs izmantojam visu, kas pirmajā acu uzmetienā šķiet nederīgs, — ādas atgriezumus, lupatiņas, stikla pudeles. Esam sagatavojušas apsveikumus un dāvanas svētkiem, kā arī jubilejās pagasta vecajiem ļaudīm, maznodrošinātajiem un citiem iedzīvotājiem, — stāsta kluba vadītāja.

Tiks lūgta atļauja pagasta padomei organizēt komercizstādi, jo līdz šim darinājumi nav tikuši pārdoti. Ir iecere rakstīt projektu un reģistrēties kā nevalstiskai organizācijai.

Vižņu veidošanās atgādina par plūdu iespējamību

Jēkabpils rajona padomes civiļās un darba aizsardzības dienesta informācija liecina, ka pērn Daugava, pieturoties aptuveni 15 grādu aukstumam, 1. decembrī aizsala bez vižņu veidošanās, jaungada pirmajās dienās upi pie Jēkabpils jau plāja 43 centimetru biezs ledus.

Sarežģītāka un plūdu joslā dzīvojošajiem bīstamāka situācija ir šogad. Upē sāk veidoties vižņi. Upes aizsalušajā posmā pie Pļaviņām ledus sakustējās, taču tā ieša-

na nebija ilga un vižņu blīvšanās turpinās.

Jēkabpīliešiem ir gadījies plūdus piedzīvot arī ziemas vidū. Kā būs šogad, rādīs laika apstākļi.

Pērn, Daugavai aizsalstot, ūdens līmenis bija 1,9 metri, šogad – 2,85 metri virs nosacītās nulles atzīmes.

— Pašlaik nekādi ārkārtas pasākumi nav vajadzīgi. Taču rīcības plānus gatavojam. Nepieciešamības gadījumā varēsim izmantot zemessargu un valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta palīdzību, — teic Pļaviņu pilsētas ārkārtas situāciju komisijas priekšsēdētājs Andris Bērziņš.

«Brīvā Daugava»

● Jēkabpils rajona padomes civiļās un darba aizsardzības dienesta vadītājs Ivars Līcis un Pļaviņu domes ārkārtas situāciju komisijas priekšsēdētājs Andris Bērziņš vēro stāvokli upē Zviedru skanstīs pie Gostiņiem, kur paveras plašs skats uz Aiviekstes ieteku, Pļaviņām un ledus pieblīvēto Daugavu.

LUDZAS RAJONĀ

Kārsavas autoostai jauns imidžs

Kārsavas autoosta pārvērtusies līdz nepazīšanai, labiekārtošanas darbi turpinās. Pasaziēri, kuriem te jāuzturas, gaidot savu autobusu, ir sajūsmā – no nolaistas, šķūnim līdzīgas būves autoosta pārtapusi par ļoti mīlīgu ēku. Tas ir autoostas īpašnieku – Rēzeknes autobusu parka – nopelns, kuri sākuši apsaimniekot ēku, ko līdz tam bija iznomājuši. Līdz šim viņi apsaimniekoja tikai divas – Rēzeknes un Viļānu autoostas, bet nu arī Kārsavā.

Pilsētai nav mazsvarīgi arī tas, ka radītas piecas jaunas darba vietas. Visi strādājošie apzinīgi pilnveido savus pienākumus, tāpēc no jaunā gada viņiem paaugstinās algas. Perspektīvā autoosta funkcionēs kā starptautiska. Interneta pieslēgums ļaus pasažierim Kārsavā iegādāties vienotu biļeti kaut vai līdz Parīzei.

«Ludzas Zeme»

